

Geachte voorzitter en leden van de Commissie Koninkrijksrelaties,

Normaal gesproken, wanneer ik mij voorneem weer eens een mailtje naar u te zenden, pak ik de vorige mail er even bij ("tot waar ben ik ook al weer gekomen"), ik raadpleeg mijn notities die ik sindsdien heb gemaakt en ik stel de nieuw te verzenden mail op.

Inmiddels, zo moet ik vaststellen, is ook in mijn (Nederlandse en Stataanse) omgeving niets meer wat het was. En "niets" mag dan wel heel erg absoluut klinken maar toch in elk geval "bijna niets". De afgelopen zestig á zeventig jaar gingen in elk geval elk jaar de eindexamens nog gewoon door. En dit jaar blijkt dat ook hiervoor geldt dat ervaringen in het verleden niet vanzelfsprekend leiden tot garanties in de toekomst.

De hele wereld ervaart de gevolgen van het coronavirus en overall vraagt men zich af "wat is nu verstandig om te doen". Het ene land lijkt er meer klaar voor dan het andere en wat nu ultiem verstandig is, zal over een aantal jaar blijken wanneer men al evaluerend terugkijkt op deze periode.

Al twee jaar is de rode draad in mijn verhaal dat er geen of weinig Europees Nederlands respect is voor de lokale bevolking (en vanuit het gezichtspunt van de Stataan is dat niet anders dan in de afgelopen decennia of zelfs eeuwen). Vanuit Den Haag 'daalt beleid in' en daar wordt de bevolking mee geconfronteerd. Dus er wordt niet "met" maar "over" de Statianen gesproken. En Den Haag lijkt vervolgens verbaasd dat "de Stataan" niet overloopt van dankbaarheid dat er zomaar ineens - bij wijze van voorbeeld - straatnaambordjes verschijnen. Iets waar hij in elk geval nooit om heeft gevraagd. En dat het misschien toch nodig is, zou zomaar zo kunnen zijn, maar het is in elk geval nimmer goed en begrijpelijk uitgelegd. De vorige regeringscommissaris en zijn waarnemer spraken zo goed als nooit (of: in elk geval niet meer dan strikt noodzakelijk) met (een vertegenwoordiging van) de lokale bevolking.

En toen kwamen er twee dingen het eiland binnen: het nieuwe team van regeringscommissarissen en de dreiging van corona. Toegegeven, het is niet het meest ideale scenario om een nieuwe functie te aanvaarden. Als ik met een helicopterview tracht naar de afgelopen weken te kijken dan zie ik in hoofdzaak twee dingen:

1. Alles dat ook maar enigszins belangrijk leek in de periode tot aan half maart, ligt stil, is vergeten of doet er niet meer toe. En als dat al niet zo is, is dat in elk geval goed verborgen voor het publiek.
2. Alles wat momenteel de klok slaat is "corona"-gedreven. Daar waar het vorige team van commissarissen nauwelijks communiceerde met de lokale bevolking is er nu op alle werkdagen om zeven uur 's-avonds een update op de radio over de eilandelijke, regionale, Nederlandse en wereldlijke corona-ontwikkelingen.

Het goede nieuws is dan ook dát er wordt gecommuniceerd. Over de kwaliteit ervan kun je nog wat zeuren (ook ik) maar het positieve van deze ontwikkeling wil ik op dit moment graag even voor het

voetlicht brengen. Maar tegelijkertijd geldt dan - zoals ik reeds stelde - de vraag hoe het is gesteld met alle overige ontwikkelingen die moeten leiden tot "Sint Eustatius 2.0". Wat dat betreft lijkt me de combinatie van twee regeringscommissarissen bij uitstek geschikt om een *leider-over-alles* aan te stellen en, voor zover deze crisis aanhoudt (en dat zou best nog wel eens een tijdje kunnen duren), een *chef-corona*. En daar waar ik (als buiten de bestuurlijke organisatie staande belangstellende en betrokken bewoner van het eiland) nu meen te zien is dat de corona-ontwikkelingen voornamelijk worden "gevolgd" en "geobserveerd" (door beide commissarissen tegelijkertijd), mis ik de pro-actieve component waarin op basis van dingen die je weet en dingen die je niet weet, in scenario's en in multidisciplinaire teams wordt geanalyseerd en overdacht wat nu slim beleid voor de korte en (middel)lange termijn is.

Er zijn nu twee positief geteste mensen op het eiland. En waar het zo lang mogelijk buiten de deur houden van het virus lange tijd is aangehouden als de heilige graal, kan het haast niet anders dan dat deze bevinding nu wordt uitgelegd als een "verlies". Die zienswijze is natuurlijk verwerpelijk en waarschijnlijk ook niet zo bedoeld maar feit is dat op Facebook nu een onzichtbare raciale strijd woedt die zegt dat de virusveroorzaker (China) en de virusbinnenbrenger (twee Europese Nederlanders) als "vijanden van het Stataanse volk" worden gezien (hetgeen overigens in scherpe bewoordingen is veroordeeld in de radiuitzending van het lokale bestuur, met name door mw Alida Francis). In termen van scenariodenken lijkt het alsof niemand onder ogen wil zien wat er moet gebeuren wanneer meer positieve gevallen zich voordoen waarbij ook de ernstige verschijnselen met een levensgevaarlijke aanval op het ademhalingsstelsel zich manifesteren.

In een van de recente radiuitzendingen is gesteld dat hulp is gevraagd van Defensie (i.c. een marineschip met adequate hospitaalvoorzieningen in materiele en personele zin) maar ik merk niet veel van druk op dat verzoek en vooralsnog lijkt er nog niet zoveel in gang te zijn gezet. Ik ben natuurlijk geen viroloog of een deskundige anderszins maar mijn gezond verstand zegt me dat op een klein eiland een eenmaal opgestarte uitbraak niet gemakkelijk klein zal blijven. En zelfs "klein" in absolute aantallen is toch al gauw "groot" in relatieve termen. En hoe je het ook wendt of keert: onze medische voorzieningen zijn beperkt. Het ziekenhuis is in de praktijk weinig meer dan een huisartsenpost en als de te bieden zorg enigszins ingewikkeld wordt, is er de weg naar een ziekenhuis elders (meestal: Sint Maarten, Curaçao of Colombia). Als ik vervolgens bedenk dat een marineschip er al snel een week over doet om de afstand van Europees Nederland naar Caribisch Nederland te overbruggen dan, tja ik kan het moeilijk anders zeggen, dan maak ik me zorgen over het gebrek aan urgentiebesef en daadkracht bij onze lokale en nationale leidinggevenden. Ik volg de website <https://www.defensie.nl/> en daarop staat wat Defensie zoal doet in het kader van de strijd tegen het coronavirus. Over de inzet van een marineschip met hospitaalcapaciteit ten behoeve van Caribisch Nederland (en dan met name de twee kleine bovenwindse eilanden; Bonaire ligt immers geografisch nog relatief dicht bij de landen Curaçao en Aruba) vind ik echter (nog) helemaal niets terug.

Noot: Er zijn al signalen dat de omliggende (ei)landen hun grenzen sluiten voor patienten van elders, nu de nood wat hoger wordt. De Statiaan ziet zijn ervaring bevestigd dat hulp van buitenaf niet

vanzelfsprekend is.

En als deze toestand nog heel lang aanblijft, wordt dan ook het orkaanseizoen betrokken in het scenariodenken? Ik mag hopen van wel, maar vooralsnog lijkt ons belangrijkste "wapen" het hameren op op het klein houden van de sociale interactie door het sluiten van van alles. In operationele zin is er wellicht ook weinig dat je op dit moment meer kan doen maar ik mag slechts hopen dat er nog een boel gebeurt dat de bewoners wellicht niet zien. In dat opzicht is de betrachte transparantie ineens niet zo groot meer als dat ik hem zou wensen.

Ik rond af met nog een kleine persoonlijke bevinding. In mijn directe werkomgeving heb ook ik te maken met de ontwikkeling van het "lesgeven op afstand". Een ontwikkeling die in Europees Nederland plotseling met grote stappen wordt doorgemaakt. Bij ons zijn de stappen wat kleiner maar ook hier worden soortgelijke stappen gemaakt. De (enige) middelbare school op het eiland "ziet" haar leerlingen nu ook vrijwel uitsluitend via internet (dat gelukkig momenteel redelijk stabiel is). De beschikbaarheid van internet en computers bij alle gezinnen is dan nog wel een aandachtspunt.

Graag tot een volgende keer.

Met vriendelijke groet,

Ir. J.H.T. (Jan) Meijer MBA,
Bellevue Road 4, Upper Round Hill,
Sint Eustatius, Caribisch Nederland.